

ESTIU

Al cap de l'any, els cabirols no només canvien el banyam, sinó que el color de la pell s'enrogeix més a l'estiu, mentre que a l'hivern és un mica més grisós.

El mes de juny ja ha passat, i hem entrat en un juliol que porta calor i rebombori entre els nostres cabirols. A molts els han crescut les banyes durant l'any. En Caparró està neguitós, alguns dels seus companys més grans tenen un comportament estrany i no entén res del que passa. En Raspall el tranquil·litza:

-Caparró, no t'amoinis. En aquesta època de l'any, els cabirols més grans estan com bojos. És l'època de les parelletes, ja saps: l'amor.

-L'amor? -s'estranya en Caparró.

El nostre amic no ha sentit mai a parlar d'això. Ell s'estima la seva mare, però això no vol dir que vagi repartint cops de banya a tort i a dret a la resta de mascles. Però aquest no és l'amor de què li està parlant en Raspall. Estem a juliol, i ha arribat l'època de zel. Els mascles estan molt més agressius perquè volen fer fora la resta de mascles per poder estar amb la seva parella.

-Mira, mira, ara ja els ha fet fora a tots -diu en Caparró.

-Sí -respon en Raspall, poc interessat per l'escena-, si t'esperes una mica, veuràs com apareix la femella i es posen a fer-se petonets i festegen... uix! Quina llauna això de l'amor!

En Caparró no pensa el mateix; s'ha emocionat molt amb l'escena, fins i tot li ha caigut una llagrimeta. Com sempre, en Caparró ja està pensant quan sigui gran i pugui ensenyar les seves banyes a tots els mascles. Defensarà el seu territori i trobarà la seva parella.

En Raspall ha marxat, cansat del romàntic d'en Caparró. Mentrestant, se'l troba la mare d'en Caparró i li pregunta on és son fill:

-No ho sé, jo, s'ha posat molt tou i me n'he anat: no m'agraden, a mi, els romàntics! -respon enfadat en Raspall.

-Però, mon amie, l'hem de trobar, està en un gran perill tot sol! La mare d'en Caparró i en Raspall comencen una recerca per tot el bosc. El Raspall se sent com un investigador privat de la tele.

En Raspall sembla que ha trobat alguna cosa:

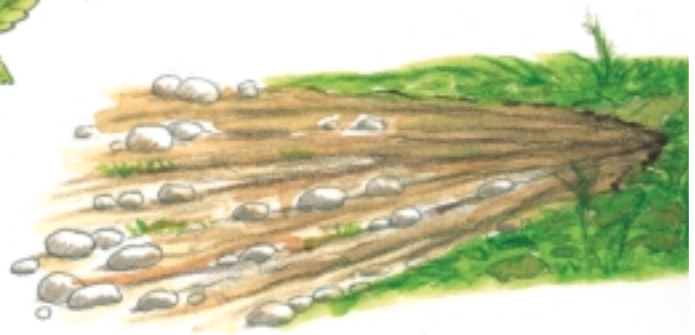
-Mira, aquí hi ha una marca -diu en Raspall mentre assenyala un arbrissó on algun cabirol mascle s'ha fregat les banyes. Però em sembla que la pista no serveix de res, en Caparró no té banyes i no hagués pogut fer mai aquesta marca.

En Raspall i la mare d'en Caparró no desesperen i continuen buscant. Troben diversos rastres, sí, són de cabirol.

Un esbarzer menjat

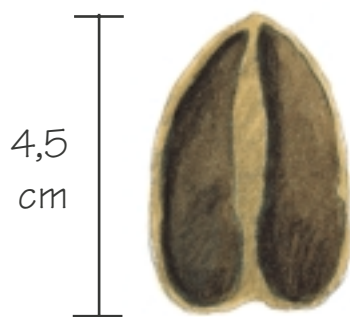
60 cm (aproximadament)

Un esgarrapall que ha fet al terra amb les potes

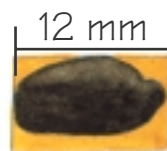
80 cm (aproximadament)

Un jaç. Aquí, hi ha descansat un cabirol

4,5
cm

Una petjada

12 mm

Una femta

Aquí el rastre que deixen al terra quan s'empaiten a l'època de zel

-Mira-te'!! -crida
en Raspall, orgullós de la seva
troballa.

La mare d'en Caparró se li acostava
i el comença a llepar afectuosament. En
Caparró no entén res del que està passant.
Com sempre, s'havia quedat encantat amb
una granoteta petita i verda que era a prop
seu.

-Mon chérie, no vols pas prendre mal, oi?- li
diu la mare.

-No, mare... jo...

-Això et passa per tenir el cap ple de pardals. Què en farem, d'aquest
vaillet! -diu en Raspall, encara amb un aire orgullós perquè la seva
investigació ha estat un èxit.

TARDOR

Han passat ja un parell de mesos des del dia que en Caparró es va perdre al bosc. L'estiu ha quedat enrera i l'estació de la tardor comença a fer caure les fulles dels arbres. Els marrons i ocres s'estenen per tota la comarca.

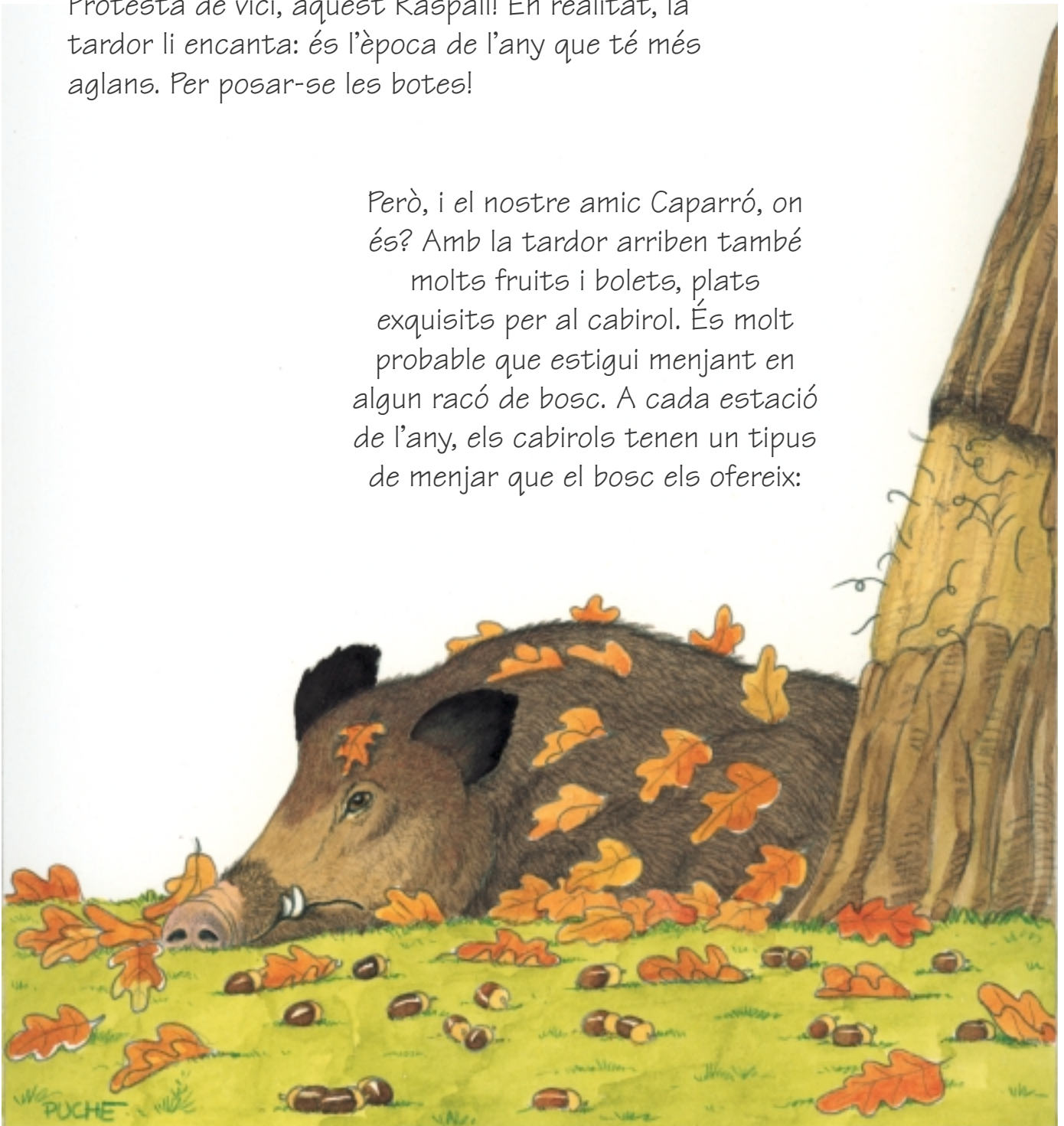

Les fulles no cauen només a terra. Es veu que a en Raspall també n'hi ha tocada alguna. Cosa que, per cert, no li agrada gaire:

-Dimoni de tardor, sempre em cau a sobre! -
remuga en Raspall, que va ple de fulles per tot el cos.

Protesta de vici, aquest Raspall! En realitat, la tardor li encanta: és l'època de l'any que té més aglans. Per posar-se les botes!

Però, i el nostre amic Caparró, on és? Amb la tardor arriben també molts fruits i bolets, plats exquisits per al cabirol. És molt probable que estigui menjant en algun racó de bosc. A cada estació de l'any, els cabirols tenen un tipus de menjar que el bosc els ofereix:

PRIMAVERA

1. Moixera de guilla
2. Freixe de fulla gran
3. Ginestell cineri
4. Roser caní

ESTIU

5. Escorodònia
6. Maduixera
7. Gerdera

TARDOR

8. Bruc vermell
9. Bolets
10. Roure de fulla gran

HIVERN

11. Esbarzer
12. Roure martinenc
13. Heura

En Raspall s'ha cansat
d'esperar-lo i es posa a buscar
el seu amic. Arriba al marge
d'un camí i sembla que en
Caparró ha passat molt a prop
d'allà:

-Mireu aquest marge! -exclama
en Raspall-, ben a prop d'aquí
ronda el meu amic. Només sap
menjar a miquetes. Sempre
mossega les fulles externes
dels esbarzers i, quan ha
espiocat una mica, se'n va cap
a una altra planta.

Al final del marge apareix en Caparró mirant amb cara tristòia una reixa que envolta un plançó de cirerer. En Raspall se'l mira una mica enfadat i li diu:

-Ja saps que està protegit, que no tens menjar pel bosc? -crida en Raspall.

-Sí, ja ho sé, però estan tan bons els cirerers... i m'he de conformar amb un esbarzer! -protesta en Caparró.

Ell sap que no s'ha de menjar els plançons més petits, perquè si ho fa pot fer malbé les plantacions d'arbres que estan creixent. Però, tot i això, és millor protegir aquests brots perquè els cabirols com en Caparró no puguin menjar-se'ls.

Una mica golafre, aquest amic nostre!

HIVERN

Ha arribat l'hivern. En Raspall ja no haurà d'aguantar les fulles que li cauen a sobre, sinó la neu que omple els punts més alts de la muntanya. A en Raspall, no li agrada gaire el fred de l'hivern i a més es troba una mica sol. El seu amic Caparró, com la resta de cabirols en aquestes dates, va en grup i ja no juga tant amb ell:

-Déu n'hi do, aquest hivern, sembla que hagi arribat sense avisar - protesta en Raspall.

En Caparró s'està fent gran.
Ja no té aquelles clapes
blanques al cos i sembla que
comencen a despuntar unes
tímides banyetes damunt el
seu cap. També ha crescut una
mica, té uns centímetres més
que fa uns mesos. Aviat serà
un adult i podrà fer tot allò
que sempre havia somniat.

Somiant, somiant, en Caparró s'ha entretingut, sense adonar-se, a fer una marca al terra. Despistat com sempre, s'ha allunyat del grup. Uns metres més enllà, algú l'està observant atentament.

Són dos caçadors preparats per caçar senglars. Un dels caçadors s'ha quedat abstret mirant en Caparró. Els cabirols són molt bonics i fa goig de mirar-se'ls! L'altre caçador, que és una mica més amunt, li fa un crit perquè deixi de distreure's i estigui per la feina. Tots dos saben que els cabirols no es poden caçar sense autorització.

De sobte, apareix en Raspall, que es pensa que volen fer mal a en Caparró. El caçador, que no l'havia vist, s'espanta i cau de nassos rere l'arbust on s'amagava. En Raspall, heroic, continua el seu rescat. S'emporta en Caparró, que no sap pas què està passant, i se'n van bosc endins.

Des d'aquell moment, en Caparró i en Raspall no es van separar en tot l'hivern. Anaven plegats amb el grup de cabirols esperant que el fred marxés i apareguessin els primers brots de la primavera.

PRIMAVERA

L'hivern és dur, però passa de pressa. A poc a poc, el fred desapareix i comença a sortir el sol. La neu es desfà i tot torna a ser verd i ple de vida. Sembla que fins i tot en Raspall està content:

-Ja m'hi començo a acostumar, els estic agafant confiança a aquests animalons!
-diu en Raspall mirant una papallona que se li ha plantat al morro.

Durant aquest hivern, en Caparró ha crescut i sembla que les banyes també comencen a ser més grans. Fins i tot podríem dir que té un posat més respectable. Malgrat ser gairebé un adult, continua sent el nostre amic i continua estant una mica tronat: de sobte, es posa a botar al voltant d'en Raspall, que se'l queda mirant amb cara de circumstància:

-Què li deu passar a aquest, ara? -es pregunta en Raspall.

En Caparró atura la seva dansa i li explica a en Raspall que la seva mare està embarassada. D'aquí a poc la família creixerà i a ell li tocarà de ser el germà gran.

- Ara que tindrà germanets ja no podrà estar tot el dia per mi. La meva mare ja m'ha avisat de totes les coses a les quals m'haurà d'enfrontar d'ara endavant -explica en Caparró-. Ara sóc un adult, m'he de cuidar tot sol.

En Caparró no és tan adult com pensa. Però li falta molt poc per tenir les banyes ben grosses, protegir el seu territori i buscar parelleta. No pot evitar somiar amb el dia que li explicarà, a un petit cabirol com ell, les coses que li ha ensenyat la seva mare.

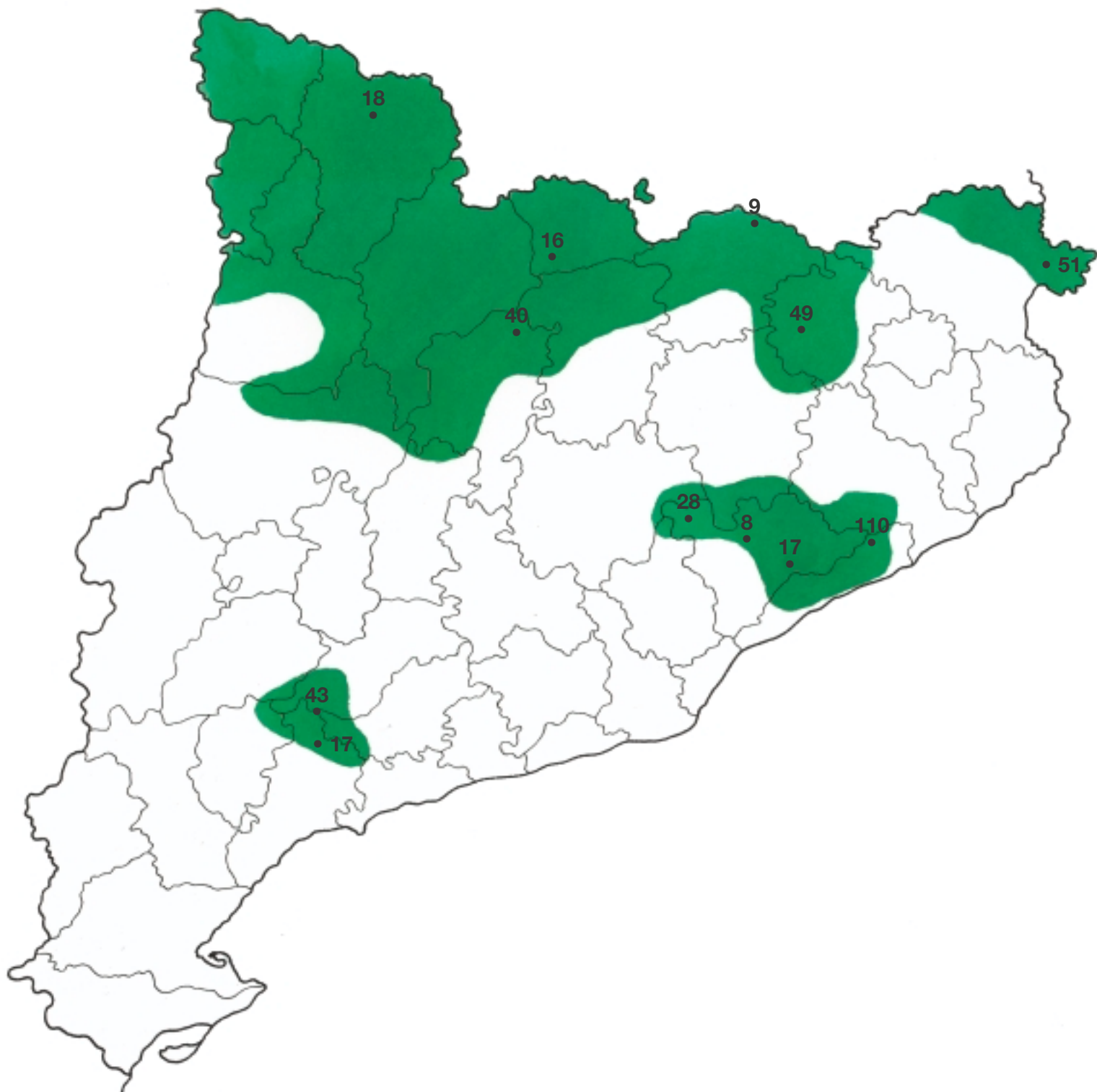
En Raspall i en Caparró estan pensant a fer-ne una de bona. Ara ja són més grans, volen conèixer món i saber més coses sobre altres terres. Algú els ha explicat que a altres zones de Catalunya hi ha més cabirols. Allà també es viu molt bé. Els nostres amics s'han fet inseparables.

En Caparró està absort en els seus pensaments. Mentrestant, ell i el seu amic Raspall s'encaminen cap a una nova aventura.

ZONES DE CATALUNYA ON S'HA REINTRODUÏT EL CABIROL

(Les xifres indiquen el nombre de cabirols reintroduïts
en un primer moment)

QUÈ POTS FER TU PER PROTEGIR EL CABIROL I CONSERVAR ELS BOSCOS

- Al bosc és on viuen els cabirols. Quan vagis d'excursió no facis sorolls innecessaris, sinó provocaràs la fugida del cabirol i de les altres bestioles que viuen al bosc. Comporta't respectuosament; si alguna vegada tens la sort de poder veure cabirols, no intentis acostar-t'hi, observa'ls de lluny per no espantar-los.
- Durant la primavera o l'estiu pot ser que alguna vegada trobis un petit cabirol mig amagat entre la vegetació. No el toquis, la seva mare és molt a prop, esperant que tu marxis per anar-lo a recollir.
- Quan vagis al bosc, no encenguis mai foc; l'incendi forestal és el pitjor enemic del cabirol i de tota la fauna que viu en aquests ambients.
- Si vas d'acampada, instal·lat només als llocs autoritzats i procura deixar-ho tot tal com ho has trobat. No llencis deixalles ni restes de menjar; porta-les al contenidor més proper.
- No circulis en cotxe per pistes on no és autoritzat i recorda que la circulació per fora de les pistes és totalment prohibida. Si vas a peu, utilitza només els camins i itineraris marcats, així no molestaràs la fauna salvatge i, en particular, els cabirols.
- Quan circulis en cotxe per carreteres de zones on hi ha cabirols, potser veuràs senyals de trànsit que adverteixen que, per aquell sector, hi creuen aquests animals: redueix la velocitat i estigues atent per no atropellar-los.
- Si observes algun cabirol que porta una marca enganxada a l'orella o en trobes un de mort, avisa els agents rurals, els guardes de reserves de fauna o el personal dels parcs naturals, els quals es faran càrrec d'anar a recollir-lo o bé anotaran la teva observació. Aquestes dades són molt valuoses per conèixer millor el comportament del cabirol.

ADRECES ÚTILS

Oficina d'Informació Ambiental

Departament de Medi Ambient
Generalitat de Catalunya
Correu Electrònic:
wsia@correu.gencat.es
Web a Internet:
www.gencat.es/mediamb
Av. Diagonal, 525
08029 Barcelona
Tel. 934 445 000

Delegació Territorial de Medi Ambient a Barcelona

Travessera de Gràcia, 56
08006 Barcelona
Tel. 932 090 777

Delegació Territorial de Medi Ambient a Girona

Ultònia, 10-12
17002 Girona
Tel. 972 223 035

Delegació Territorial de Medi Ambient a Lleida

Rda. de Sant Martí, 2-6
25006 Lleida
Tel. 973 266 622

Delegació Territorial de Medi Ambient a Tarragona

Cardenal Vidal i Barraquer, 12-14, entresol
43005 Tarragona
Tel. 977 241 514

Parc Nacional d'Aigüestortes i de l'Estany de Sant Maurici

Centres d'informació i oficines

Casa del Parc nacional d'Espot
Prat del Guarda, 4
25597 Espot (Pallars Sobirà)
Tel./fax 973 624 036

Casa del Parc Nacional de Boí
Plaça del Treio, 3
25528 Boí (Alta Ribagorça)
Tel./fax: 973 696 189

Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa

Casal dels Volcans
Av. de Santa Coloma, s/n
17800 Olot - Tel. 972 266 012 / 972 266 202
Can Jordà
Tel. 972 264 666

Parc Natural del Cadí-Moixeró

Centre d'informació i oficina
c/ La vinya, 1
08695 BAGÀ
Tel.: 93 824 41 51 - Fax: (93) 824 43 12

Parc Natural del Cap de Creus

Centre d'informació i oficina
Casa de l'Abat
Monestir de St. Pere de Rodes
17489 el Port de la Selva
Tel. 972 193 191 Fax: 972 193 192

Centre d'informació
Mas des Caials
17488 Cadaqués
Tel. 972 159 111

Paratge Natural d'Interès Nacional de l'Albera

Centre d'informació i oficina
C/ de Mossèn Amadeu Sudrià, 3
17753 Espolla
Tel./fax 972 545 079

Paratge Natural d'Interès Nacional de Poblet

Centre d'informació
Alberg de joventut "Jaume I"
Les Masies, s/n
43440 l'Espluga de Fancolí

